

Kyrkomötet
Motion 2026:29
av Fredrick Federley

Hub för en kyrka mitt i samhället

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. inrätta ett nationellt uppdrag inom Svenska kyrkan med syfte att utveckla en samordnande funktion ("hub") som understödjer församlingar och stift samt främjar social innovation och samverkan för att möta komplexa samhällsutmaningar, genom att
 - ♦ följa och analysera relevant lagstiftning, myndighetsskrivelser, regleringsbrev och nationella reformer,
 - ♦ bevaka och sprida information om statliga och andra offentliga finansieringsmöjligheter för församlingsnära/samhällsnära välfärdsuppdrag,
 - ♦ stödja församlingar och stift i att söka och förvalta medel för diakonalt och samhällsbyggande arbete, såsom insatser för existentiell hälsa, arbetslöshet, integration och social sammanhållning (stärka tillit och demokrati),
2. utreda hur ett sådant nationellt uppdrag kan organiseras så att det i första hand stärker lokal församlingsutveckling och stiftens pastorala och diakonala ansvar,
3. utreda var en sådan samordnande funktion geografiskt och organisatoriskt bäst kan placeras, med beaktande av närhet till civilsamhälle, myndigheter, akademi och institutionell erfarenhet.

Motivering

Svenska kyrkan har sedan relationsförändringen mellan stat och kyrka sökt och fortsatt att utveckla sin roll som en kyrka mitt i samhället. I dag är kyrkans närvaro ofta mer förknippad med relationer, mötesplatser och sammanhang än med en kyrkobyggnad i byns mitt. Detta har inneburit ett växande ansvar – men också stora möjligheter.

I ett samhälle som präglas av ökad polarisering, ensamhet, psykisk ohälsa och otrygghet blir Svenska kyrkans diakonala uppdrag allt tydligare och viktigare. Församlingar runt om i landet möter dagligen människor i livskriser, långvarig arbetslöshet, migrationsrelaterad utsatthet och existentiell vilsenhet. Kyrkan är ofta den aktör som finns kvar lokalt när andra strukturer dragits tillbaka. Svenska kyrkan har också visat sig vara en pålitlig och professionell samverkanspart i samhällsnära uppdrag, exempelvis genom:

- ♦ arbete med social beredskap och krisstöd,
- ♦ samtal om etik och existentiella frågor i skola och civilsamhälle,
- ♦ språkcaféer och integrationsfrämjande verksamhet,

- ♦ och insatser för människor i långvarig arbetslöshet, bland annat genom MARY-metoden.

Samtidigt förändras förutsättningarna snabbt. Lagstiftning, styrdokument, bidragssystem och nationella satsningar utvecklas i ett tempo som enskilda församlingar och även stift har svårt att överblicka. I dag saknas en samlad funktion inom Svenska kyrkan som systematiskt följer denna utveckling och omsätter den i praktiskt stöd till den lokala och regionala nivån.

Många av de utmaningar som Svenska kyrkan möter i dag kan beskrivas som så kallade wicked problems – komplexa samhällsproblem som saknar enkla lösningar, där orsaker och konsekvenser hänger samman över sektorsgränser. Dit hör långvarig arbetslöshet, segregation, psykisk och existentiell ohälsa samt tilltagande misstro mellan människor och institutioner.

Många gånger är de inte ett krav att vare sig kommuner eller religioner ska lösa dessa problem, men det ligger inom allas intresse att de löses.

Sådana problem kan inte lösas genom enskilda åtgärder eller kortsiktiga projekt, utan kräver social innovation: nya sätt att samverka, organisera resurser, utveckla metoder och bygga lokala ekosystem för tillit och delaktighet.

Svenska kyrkan har särskilt goda förutsättningar att bidra till social innovation. Kyrkans lokala närvaro, långsiktighet, värdegrund och relationella kompetens gör den till en unik aktör i arbetet med att tillsammans med civilsamhälle, offentlig sektor och akademi utveckla hållbara lösningar på komplexa samhällsutmaningar.

För att denna potential ska tas till vara krävs dock strukturer som stödjer lärande, omvärldsbevakning och metodutveckling över tid. En nationell samordnande funktion skulle kunna bidra till att samla erfarenheter, sprida fungerande arbetssätt och stärka församlingarnas förmåga att vara aktiva aktörer i social innovation – inte som projektägare vid sidan av, utan som en integrerad del av församlingsliv och diakonalt uppdrag.

Dala-Floda den 15 juli 2026

Fredrick Federley (C)